

ZAVIČAJNI MUZEJ BIOGRAD NA MORU

Obala kralja P. Krešimira IV 22, tel. 023/383-721, faks 023/383-721

e-mail: muzejbnm@vodatel.net

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

Povijesni odjel

- Terenskim istraživanjem dobiveno je više od 200 fotodokumentacijskih predmeta koji se odnose na povijest limene glazbe. Riječ je o sokolskoj - općinskoj glazbi koja 2007. g. obilježava 100. godišnjicu kontinuiranog rada. S tim ciljem na terenu je skupljena opsežna memoarska građa (osim navedene) od pripadnika nekadašnje sokolske glazbe koji su u njoj djelovali. Zavičajni muzej, odnosno njegov Povijesni odjel, radi na monografiji i tematskoj izložbi o toj glazbi. Stoga se u Državnom arhivu Zadar i Split nastavlja pregled periodike i drugih fondova iz razdoblja austrijske uprave.

Etnografska zbirka

- Terensko istraživanje teme o pučkoj pobožnosti rezultiralo je snimanjem 328 fotografija i 10 CD-ova, na biogradskom području.

1.3. Darovanje

Povijesni odjel

- Darovanjem je dobiveno 5 originalnih dopisnica iz internacije (fašistički logor u Italiji - Natoresco), 10 dokumenata o obrtničkim radnjama između dva svjetska rata i dr.
- 76 fotografija o limenoj glazbi i 24 fotografije vezane za Domovinski rat, ukupno 100 fotografija
- 2 radioprijamnika iz 1930-ih (u odličnom stanju)

Zbirka umjetničkih slika

- Nakon završetka programa *Likovno ljeto* u Zavičajnome muzeju Biograd na Moru, autori koji su izlagali poklonili su Muzeju svoje umjetničke slike. To su M. Šola, I. Rogulj, J. Tončić, Z. Alajbeg.

Etnografska zbirka

- Donirani su tekstilni predmeti koji tradicijskog odijevanja žena iz mjesta Kaštel Žegarski iz Bukovice. Riječ je o ženskoj nošnji i drugim predmetima iz tradicijske kulture: *aljina* - zimska haljina od crnoga domaćeg stupanog sukna koja je pri dnu vezena rubnom građom; *sadak*,

aljčić - kratki ženski kaputić ukrašen gajtanima i zobnica. Predmete je poklonila Ana Brkić iz Zadra.

- Maruška Lukačić iz Biograda darovala je 5 *kuverti* za krevet, domaće tkanje od vune i *sukanjac* od domaćega stupanog sukna. Predmeti su odlično očuvani.

1.7. Ostalo

Povijesni odjel

- Istraživanjem građe u Državnom arhivu Split i Zadar reproducirane su i isplotane katastarske mape iz 18. i 19. st. koje se odnose na biogradsko područje. Mape su u veličinama i bojama jednakim originalnima, koje se čuvaju u fondovima Arhiva.
Dobiveno je 58 mapa koje će biti prezentirane na samostalnoj tematskoj izložbi 2007. Osim katastarskih mapa, istražena je i reproducirana te na DVD snimljena i popratna građa, popisi nekretnina, nazivi lokaliteta, vlasnici zemljišnih nekretnina i objekata i dr. Osobito su važni *operati* mapa, koji su zapravo gospodarski opis uz katastarske podatke. Tako su snimljeni *operati* za svaku katastarsku općinu na obalnom, kotarskom i otočkom djelu bivše općine Biograd. Dobivena je opsežna građa, više od 400 dokumentacijskih jedinica, koja će se također obraditi za izlaganje na izložbi. S obzirom na to da je navedena građa u obradi za pripremu izložbe i kataloga, još nije inventirana ni uvedena u knjigu ulaska predmeta.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

- Preventivna zaštita obavljena je na 20 staklenih predmeta koji pripadaju zbirci *Teret potopljenoga broda*. Zaštitni zahvati obavljeni su na predmetima koji su obrađeni u katalogu, a potom su prezentirani u stalnom izložbenom postavu Zbirke.
- Preventivno je zaštićeno i očišćeno 30 antičkih kamenih ulomaka Arheološke zbirke, koji će se prezentirati u prostoru obnovljenog lapidarija.
- Obavljeni su zaštitni poslovi na 18 slika iz fonda umjetničkih slika (Đ. Pulitika, M. Tolić, O. Gliha i dr.) radi postavljanja samostalne izložbe u povodu Dana grada. Preventivna zaštita obavljena je u suradnji s vanjskim suradnicima (Muzejom HAS iz Splita, restauratorskom radionicom Laurana iz Zadra, Institutom za zaštitu Sredozemlja - dr. I. Lazar i dr.).

2.2. Konzervacija

Na konzervatorski tretman dani su ovi predmeti tradicijske kulture: žrvanj, kovački mijeh i škrinja.

2.4. Ostalo

Iz tradicijske kulture (tema pobožnost) na izradi je 25 replika zavjetnih darova od zlata, srebra i bakra.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

U knjigu inventara uvedeno je 30 predmeta koji pripadaju Povijesnom odjelu, 11 predmeta Etnografske zbirke, a 339 predmeta upisano je u knjigu ulaska te 3.777 predmeta iz zbirke *Teret potopljenog broda iz 16. stoljeća*. To su uglavnom stakleni predmeti, čaše različitih oblika i veličina te manji broj mesinganih predmeta izvađenih iz mora u posljednjoj akciji 1996. g. Sve te predmete inventirala je pripravnica Irena Zalović, dipl. povjesničarka umjetnosti iz Biograda na Moru.

3.3. Fototeka

U fototeku i negativoteku uvedeno je 328 predmeta iz Etnografske zbirke i 25 predmeta iz Povijesnog odjela.

3.6. Hemeroteka

U hemeroteku je pohranjeno 30 jedinica koje se odnose na redovitu djelatnost Muzeja, osobito na izložbenu, radioemisije i teme iz Povijesnog odjela objavljene u medijima.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Nabavom je dobiveno 17 stručnih knjiga, razmjenom 11, darovanjem 5, što ukupno iznosi 33 nove jedinice u knjižnici.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Stručne knjige iz našeg fonda davane su na uvid i korištenje uglavnom studentima, apsolvantima radi pisanja seminarskih i diplomskih radova.

5. STALNI POSTAV

5.2. Izmjene stalnog postava

- Stalni postav Arheološke zbirke (smješten u prizemlju zgrade) izmijenjen je i dopunjen novim eksponatima koji se odnose na srednjovjekovno razdoblje. Naime, nakon izložbe *Biogradska*

biskupska katedrala, koja je nakon Biograda bila prezentirana u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, izloženi su eksponati uklopljeni u stalni muzejski postav Arheološke zbirke - u sobu srednjovjekovnih predmeta.

- Zbirka *Teret potopljenoga broda iz 16. stoljeća* prilikom obrade deponirane građe za muzejski katalog dopunjena je predmetima od stakla. Tom je prilikom izloženo 10 novih predmeta u stalnom postavu - soba u kojoj je muransko staklo (boca velikih dimenzija - obojeno staklo, čaše i predmeti - zdjelice od obojenog stakla i dr.).

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Povijesni odjel

- Tijekom priprema za postavljanje izložbe *Katastri Dalmacije* stručno je obrađena građa koja će se predstaviti na samostalnoj i tematskoj izložbi. Kako je pisana građa (riječ je o razdoblju 18. i poč. 20. st.) pisana na talijanskom jeziku, dio koji opisuje gospodarstveno stanje za svaku katastarsku općinu preveden je na hrvatski jezik. Osim toga građa je sistematizirana kronološkim redom i obrađena po naseljima, kako je bilo potrebno za postavljanje izložbe. Izdvojen je dio fotografske građe - stara arhitektura (koja je, nažalost, danas uništena) i onih objekta koji su građeni početkom 19. st., što će se uklopiti u izložbu. Obavljeni su i pripremni poslovi za tiskanje kataloga izložbe.
- Djelomično je obrađen dio fonda građe dobivene iz Glazbenog društva Biograd i Državnog arhiva Zadar. Rad na istraživanju fonda nastavit će se sve do realizacije planiranih poslova obilježavanja stote godišnjice Općinske glazbe.
- Stručno je obrađena građa koja se odnosi na doprinos stanovništva otoka Pašmana i Vrgade antifašističkoj borbi. Građa će biti objavljena u knjizi *Stradanja stanovništva zadarskih otoka u antifašističkoj borbi i njihov doprinos na priključenju okupiranog područja matici zemlji*. Zaseban dio u obradi građe čine zločini okupatora počinjeni u razdoblju talijanske okupacije, a temelje se na autentičnoj građi koja je sačuvana u Državnom arhivu Hrvatske u Zagrebu.
- Kustosica Povijesnog odjela obradila je internaciju i zbjeg otočkog stanovništva za svoju knjigu (koja je u pripremi) *Otok Pašman od prapovijesti do danas*. Osim navedene teme, obrađeni su i drugi segmenti građe koja se odnosi na povijesni dio otoka Pašmana (francuska uprava, osnivanje općine 1811. i dr.).
- Radi turističke promidžbe *Kraljevski gradovi*, za Turističku zajednicu Nina i Biograda obrađen je dio iz povijesti Biograda - razdoblje narodnih vladara.
- Za monografiju *Gradovi i općine u Republici Hrvatskoj*, obrađena je prošlost Biograda i dostavljena izdavačkoj kući uz popratnu fotografsku građu. Posebno je obrađen Zavičajni muzej i jedinstveni nalaz na Jadranu kod otočića Gnalića.

Zbirka Teret potopljenog broda iz 16. stoljeća

- Nastavljena je stručna suradnja s Institutom za zaštitu Sredozemlja. U tom smislu na stručnoj obradi građe radile su dvije grupe stručnjaka: jedna koju je vodila docentica dr. sc. Irena Lazar i koja je radila na stručnoj obradi stakla, nakon čega je tiskan stručni katalog na 144 stranice (osim tekstualnog dijela, sadržava skice, crteže i fotografije staklenih predmeta). Druga grupa bila je iz Innsbrucka - Austrija, a vodio ju je sveučilišni profesor dr. sc. Harold Stadler. Obradili su metalne predmete iz zbirke, nakon čega će tiskati stručni katalog.

Etnografska zbirka

- Usustavljena je postojeća skupljena građa o pučkoj pobožnosti, osobito o marijanskom kultu u pučkoj pobožnosti, i to prema lokalitetima Vrana, Turanj, Biograd, Tkon, Neviđane, Banj, Tarac - otok Kornat.
- Na temelju uvida u riznice župnih crkava i razgovora s kazivačima na terenu usustavljeni su postojeći podaci o zavjetnim crkvama.
- Snimljeni su uglavnom predmeti od zlata, srebra i bakra, a u izradi su replike tih predmeta.

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Povijesni odjel

- Muzeju Hrvatskih arheoloških spomenika Split - biogradska katedrala i priprema izložbe o antičkim spomenicima
- Autorima - za obradu građe *Zadarski otoci i stradanja - talijanski zločini na području otočkog dijela biogradske općine*
- Grupama sa Sveučilišta u Kopru i Innsbrucku
- Izdavačkoj kući "Mato Lovrak" za tiskanje monografije *Gradovi i općine u Hrvatskoj*
- Strankama (15), kopije dokumenata o internaciji - logorima i zbjegu
- Učenicima OŠ Biograd (tema turizam), OŠ Turanj, OŠ Sv. Filip i Jakov
- Hrvatskoj TV - Zadar, gradskoj TV Zadar i drugima radi promidžbe muzejske građe
- Studentima za izradu diplomskih radova (4 rada) i seminarskih (5) radova
- Turističkim agencijama i dr.

Etnografska zbirka

- Dopušten je uvid u zbirku tekstila modnoj dizajnerici Mariji Žuvanić iz Zadra, radi izrade rekonstrukcije zalistavca.
- Omogućen je uvid u zbirku tekstila modnoj dizajnerici Liposavi Kuštrović iz Prvića radi izrade i stilizacije muške i ženske košulje, utemeljenih na tradicionalnim krojevima.
- Dana je na uvid sređena građa o običajima biogradske regije te tradicijskog odijevanja radi pisanja diplomskog rada.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- Kustosice Etnografske zbirke i Povijesnog odjela sudjelovale su na IV. skupu muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem u Kninu.
- Gorka Božulić, kustosica Povijesnog odjela sudjelovala je na IV. skupu muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem u Kninu s izlaganjem *Edukativna djelatnost Zavičajnog muzeja kroz realizaciju Kviza znanja*.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Povijesni odjel

Gorka Božulić

- Tekst o zločinima talijanskih okupatora nad stanovništvom otoka Pašmana i Vrgade u knjizi *Zadarski otoci u antifašističkoj borbi*
- O knjizi *Zadarski otoci u antifašističkoj borbi* objavljena je građa o internaciji stanovništva i opis logora u koje su deportirani zatočeni. Uz opisni dio, građu prate i izvodi iz talijanskog fonda te druga autentična dokumentacija.
- Obrađena je prošlost Biograda za izdavanje turističkog vodiča.
- Obrađena je tema *Zavičajni muzej i povijesne crtice o Biogradu* za monografiju *Gradovi i općine u Republici Hrvatskoj*.
- Tekst o Biogradu na Moru i njegovim spomenicima kulture za web stranicu Zadarske županije
- U novinama Zadarski list i Slobodna Dalmacija objavljeni su članci:
 - *Fundus umjetničkih djela likovne kolonije ponovo na uvid Biograđanima*, Zadarski list, prosinac
 - *Velika glazbena obljetnica*, Zadarski list, 28. prosinca
 - *Otvoren Salon biogradskih amatera*, Zadarski list, siječanj

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

- Stručna pomoć apsolventima Filozofskog fakulteta u Zadru radi obrade diplomskog rada. Tako je 5 apsolvenata pisalo diplomski rad o nepokretnim spomenicima kulture s biogradskog područja, o otoku Pašmanu, Zavičajnome muzeju (uloga u zaštiti kulturne baštine), turizmu i kulturi te nalazu kod Gnalića.
- 7 studenata obradilo je seminarski rad s temom kulture i spomeničke baštine Biograda. Svima je pružen uvid u građu Muzeja i stručna pomoć.
- Stručna pomoć pružana je srodnim ustanovama u kulturi te grupama koje su radile na identifikaciji muzejske građe
- Učenicima OŠ Biograd (6. raz.) OŠ Sv. Filip i Jakov i OŠ Turanj pružena je stručna pomoć i građa u terenskoj nastavi.
- Stručna pomoć i konzultacije pružani su izdavačkim kućama i drugim subjektima pri tiskanju monografije, izrade web stranice, turističkih kataloga i prospekta (Biograd - Turistička zajednica, Zadarska županija i dr.).

- Stručna pomoć autorima knjiga *Zadarski otoci* i *Otok Pašman od prapovijesti do danas*.
- Stručna pomoć i konzultacije pružane su većem broju građana (potvrde o sudjelovanju članova obitelji u zbjegu, internaciji i logorima).

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

Gorka Božulić napisala je recenziju za knjigu *Zadarski otoci u antifašističkoj borbi*. U knjizi je obradila zločine okupatora nad stanovništvom otoka Pašmana i Vrgade.

6.12. Informatički poslovi Muzeja

- Gorka Božulić sudjelovala je u kreiranju web stranice Grada Biograda i Zavičajnog muzeja te u pripremi prezentacije staklenih predmeta s potopljenog broda iz 16. st.
- Pisana građa iz razdoblja austrijske uprave koja je pohranjena u Državnom arhivu Split - fond Katastarske mape, snimljena je na DVD-ove.
- Snimljeno je 10 CD-ova, operati mapa, popisi nekretnina (zgrade i zemljišne čestice prema lokalitetima), istraživanje tradicijske pobožnosti i dr.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

- *Salon biogradskih amatera*

Gradska galerija, 12. - 31. siječnja

Autorica stručne koncepcije, kataloga i postava: Gorka Božulić

Izložba je priređena u povodu Dana grada Biograda na Moru.

Vrsta izložbe: samostalna, revijalna

Opseg: 10 metalnih skulptura, 21 umjetnička fotografija, 16 ulja na platnu, 3 portreta i 4 slike na specijalnom papiru

Tema: na izložbi je 10 autora amatera predstavilo svoje radove.

- *Tradicijsko maslinarstvo biogradske regije*

Autorica stručne koncepcije i kataloga: Mira Hlanuda Vegar

Izložba je priređena u povodu Županijskih dana.

Vrsta izložbe: samostalna, tematska

Opseg: 30 izložaka, 5 crteža starih uljara i 50 fotografija iz fundusa Muzeja

Tema: kultura masline, uzgoj, doprinos i tradicija vezana za maslinu

Gosti izložbe bili su članovi KUD-a Kralj Tomislav, koji su u replikama biogradske nošnje recitali pjesme o maslinarstvu te pjevali tradicijske napjeve i plesali na pučku glazbu.

Likovne izložbe u sklopu manifestacije *Biogradsko ljeto*

- M. Šola, 26. lipnja - 10. srpnja

- Jelena Tončić, 10. - 30 srpnja
- Ivan Rogulj, *Simbolizam i tajnoviti začini*, 1. - 14. kolovoza
- Zoran Alajbeg, *Kontemplacija*, izložba umjetničke fotografije, 16. kolovoza - 1. rujna

- Izložba umjetničkih slika iz fundusa Likovne kolonije

2. - 20. rujna

Tema: djela iz 60-ih godina 20. st.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST

10.1. Tiskovine

- Katalog zbirke *Teret potopljenoga broda iz 16. stoljeća*, na hrvatskom jeziku
- Dr. sc. Irena Lazar i sur.: katalog *Stakleni predmeti s nalazišta Gnalić*, izdavači Zavičajni muzej u Biogradu na Moru i Arheološki muzej Zadar. Katalog je na engleskom jeziku.
- Katalog izložbe *Maslinarstvo biogradskog kraja*
- U sklopu *Biogradskog ljeta* tiskana su četiri kataloga likovnih izložbi.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

Zavičajni muzej Biograd na Moru posjetile su ukupno 42 grupe:

- 24 grupe učenika osnovnih škola Biograda i okolice
- 9 grupa srednjih škola
- 3 grupe studenata Filozofskog fakulteta Zadar
- 15 grupa inozemnih gostiju

Za sve njih, kao i za pojedinačne posjetitelje koji su pokazali zanimanje za detaljnije informacije, organizirano je stručno vodstvo po zbirkama.

Napominjemo da posjeti učenika nisu naplaćeni i da im je uglavnom uz vodstvo održan i sat povijesti. I posjet svim izložbama, likovnim i samostalnim, besplatan je za sve posjetitelje.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

12.1. Press / 12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Gotovo svaka izložba bila je medijski popraćena u tisku, na radiju i televiziji.
- Ravnateljica Muzeja sudjelovala je u 4 TV emisije: predstavila je zbirku *Teret potopljenoga broda iz 16. stoljeća*, i redovitu djelatnost Muzeja.
- Ravnateljica Muzeja sudjelovala je u 8 radijskih emisija postaja BNM, Novog radija, Radija Zadar i dr. Emisije su bile o Međunarodnome dan muzeja, izložbenoj djelatnosti, Fondu umjetničkih slika, Đ. Pulitiki (in memoriam), prošlosti Biograda, zaštiti lokaliteta Gnalić.

- Pripreme za obilježavanje 100. godišnjice djelovanja Sokolske limene glazbe i dr.

12.4. Promocije i prezentacije

Zavičajni muzej i Gradsko poglavarstvo predstavili su u prostorima Arheološke zbirke Muzeja knjigu *Kratki pregled hrvatske povijesti* autora Milana Babića, koji je na svečanom predstavljanju obrazlagao poglavlja knjige.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Muzej je posjetilo više od 4.000 osoba. Najveći broj posjeta zabilježen je tijekom turističke sezone.

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

- Grad Biograd: 89%
- Ministarstvo kulture RH: 10%
- Zadarska županija: 1%

15.2. Investicije

U siječnju 2006. završeni su svi ugovoreni poslovi rekonstrukcije i sanacije lapidarija, saniranja stropne i podne konstrukcije na I. katu, na kojemu se nalazi stalni muzejski postav Zbirke *Teret potopljenoga broda iz 16. stoljeća*. Sredstva za te radove osiguralo je Ministarstvo kulture u 2005. g.